

Domů » Aktuálně

Rizika dopadů ekonomické krize na sociální smír, z pohledu zaměstnanců, byla ústředním tématem mezinárodní konference odborů

Zveřejněno: 14.09.2024 **Autor:** Miroslav Svoboda

Pod názvem „**Rizika dopadů ekonomické krize na sociální smír, z pohledu zaměstnanců**“ se, ve čtvrtek 12. září 2023, uskutečnila v Praze mezinárodní konference, kterou zorganizovala odborová centra - Asociace samostatných odborů.

Úvodní vystoupení patřilo **Bohumíru Dufkovi**, předsedovi Asociace samostatných odborů (ASO), který je za Českou republiku a odbory, členem Evropského hospodářského a sociálního výboru, tj. poradního orgánu Evropské komise.

Bohumír Dufek nejprve uvedl, že mottem této konference je otázka, v jakém duchu by se mělo nést kolektivní vyjednávání v současném období, které je provázeno krizemi, které velice neblahým způsobem zasahují do života a životní úrovně, jak členů odborů, tak i ostatních zaměstnanců.

„Je velice důležité v tomto období, jak se budou ekonomicky chovat rodiny a jednotliví občané, protože mohou být velice zaskočeni některými finančními náklady, které mohou odčerpat značnou sumu z jejich již tak nízkých mezd a platů za jejich práci,“ dále k tomu řekl Bohumír Dufek. Vždyt, podle něho, se všechny negativní dopady ekonomických krizí se promítají na sociálním smíru.

Ekonomické problémy státu nelze přenášet na občany

Zároveň dodal, že není možné všechny problémy s financováním státního rozpočtu neustále přenášet na občany, a ještě přitom k tomu zadlužovat státní pokladnu. „*Tato vláda pravděpodobně udělá dluh vyšší než bilion korun, a přitom slibovala občanům, že se razantně vypořádá s dluhy státních rozpočtů,*“ dodal. Načež konstatoval, že čeští politici by si měli uvědomit, že čtyři roky, od voleb, jsou zde od toho, aby sloužili občanům, a nikoliv, aby se chovali, že jim tento stát patří!

„Apelujeme na naše členy, aby k valbám přistupovali svědomitě a zodpovědně. Nezodpovědnost se tady nevyplácí, ale tvrdě trestá,“ zdůraznil v této souvislosti, aby si občané uvědomili, jakou garnituru politiků by měli volit.

Odbory jednoznačně požadují růst minimální mzdy!

Předseda ASO dále poznamenal, že v minulých letech odbory u nás, řešily jeden problém, a to zvyšování minimální mzdy, a to v závislosti na negativní vývoj české ekonomiky, na růst inflace a tím i zdražování základních životních potřeb. Načež k tomu dodal, že zaměstnavatelé nadhazují otázku, že zvyšující se minimální mzda vede k nadměrnému propouštění zaměstnanců. Podle Bohumíra Dufka ale čas ukázal, že tomu tak není.

Přičemž konstatoval, že zaměstnavatelé nyní tvrdí, že zvyšování minimální mzdy musí být pomalé, aby to neohrozilo jejich podnikání.

Právě k tomuto tvrzení zaměstnavatelů uvedl, že pro zaměstnance je příznivé to, že § 111 zákoníku práce jednoznačně stanoví, že vláda každé dva roky stanovuje svým nařízením koeficienty k výpočtu minimální mzdy, s tím, že pokud dojde k podstatné změně vnitrostátních ekonomických podmínek, je možné vyšší koeficientu měnit před uplynutím stanoveného období.

Podle Bohumíra Dufka tím odpadají neustálá tvrzení zaměstnavatelů, že nejsou v jejich firmách podmínky na zvyšování mezd.

Odbory jsou proti propouštění bez udání důvodu!

Předseda ASO ve svém vystoupení přešel k dalšímu problému, a to je k propouštění zaměstnanců bez udání důvodu, jak prosazují zaměstnavatelé, a jak chtějí v novele zákoníku práce prosadit konkrétní politické strany v rámci současné vládní koalice.

Bohumír Dufek na tento požadavek zaměstnavatelů reagoval, že řekl, že je velice žádoucí, aby byl přijat dokument, který povede ke stanovení opatření k postupnému zvyšování pokrytí zaměstnanců kolektivními smlouvami.

V této souvislosti opět citoval nařízení Evropské unie, to je, že Evropský parlament a Rada EU přijali dne 19. října 2022 „Směrnici o příměřených minimálních mzdách v Evropské unii“, ve které je také vyjádřena podpora kolektivnímu vyjednávání, a vyššímu rozšíření pokrytí pracovních práv zájmů zaměstnanců kolektivními smlouvami. Zdůraznil, že je to jasná deklarace podpory kolektivního vyjednávání, zejména pak v souvislosti s vyjednáváním o mzdách!

Minimální mzda by měla být na úrovni 50 % průměrné mzdy!

Bohumír Dufek poté poznamenal, že všeobecná výdělková úroveň, je v České republice, stále nízká. Přičemž vyšší minimální mzdy patří dlouhodobě k nejnižším v Evropské unii!

Konstatoval, že změny pro roky 2025 a 2026 povedou ke zvýšení minimální mzdy, což posílí vyšší příjmy, a přiblíží mzdovou úroveň v České republice ke mzdám, kterými jsou zaměstnanci odměňováni ve vyspělejších zemích. *„Věřím, že se rychleji přiblížíme k evropským standardům, a dosáhneme 50 % průměrné mzdy velice rychle,“* dodal.

Stanovit ekonomické, sociální i politické priority odborů!

Podle předsedy Asociace samostatných odborů je před námi období, kdy odbory by měly urychleně stanovit své vlastní ekonomické, sociální a politické priority.

Podle něho právě k tomu má přispět i program a obsah této konference, kterou ASO zorganizovala. Takže, hlavním programem této konference je napomoci odborovým organizacím, jak dosáhnout co nejlepších výsledků v rámci kolektivního vyjednávání v jednotlivých podnicích, tak i v rámci kolektivního vyjednávání vyššího stupně, které se týká daného rezortu hospodářství.

V této návaznosti uvedl, že Asociace samostatných odborů předstihla dobu tím, že v rámci tohoto projektu, zadala průzkum pod názvem „**Rizika dopadů ekonomické krize na sociální smír z pohledu zaměstnanců**“.

Podle Bohumíra Dufka, to bude jasný návod a důležitý krok, jak lépe porozumět vnímaní dopadů na pracovní a sociální podmínky zaměstnanců.

Na programu je Akční plán na podporu kolektivního vyjednávání

Bohumír Dufek dále uvedl, že na programu je nyní „**Akční plán na podporu kolektivního vyjednávání**“, na kterém v současnosti pracují sociální partneři, spolu s ministerstvem práce a sociálních věcí, a kteří, by měli, mimo jiné, i reagoval na výstupy z tohoto průzkumu, o němž se v rámci konference bude hovořit. První jednání příslušného pracovního týmu se uskuteční již v pátek, 13. září 2024.

„Chceme, aby v tomto plánu bylo jednoznačně určeno, že bude stanoven vyjednávací poplatek pro zaměstnance, kteří nejsou organizováni v odborech, a který bude vložen do fondu na podporu kolektivního vyjednávání jako forma solidárního poplatku. Není možné, abychom neustále tolerovali tyto černé pasažéry kolektivního vyjednávání.“

„Požadujeme jednoznačné termíny, ze kterých bude plynout povinnost rozšířit Kolektivní smlouvu vyššího stupně ministerstvem a snížit kritérium zaměstnanců z 10 na 3, tak aby byla jednoznačně naplněna Směrnice Evropské unie. Je čas na radikální změnu,“ řekl Bohumír Dufek v závěru svého vystoupení. „*Je čas na radikální změnu,*“ zdůraznil!

České zemědělství je ve vážných problémech!

Za zaměstnavatele na konferenci vystoupil viceprezident Agrární komory ČR a předseda Zemědělského svazu ČR **Martin Pýcha**, který nejprve vysvětlil, co se děje v sektoru zemědělství.

Martin Pýcha, jako jeden ze zástupců zemědělských podnikatelů u nás, uvedl, že se zemědělská produkce v České republice v posledních letech nezvyšuje. Dá se říci, že kolísá kolem stálých hodnot. Podle něho je ovšem velice důležité, z hlediska dalšího vývoje českého zemědělství, že u nás, prakticky od r. 1989, a zejména po vstupu do EU v roce 2004, klesá živočišná výroba, a nahrazuje ji rostlinná výroba. Důsledkem tohoto vývoje je i to, že to má velmi negativní dopady i do zaměstnanosti v sektoru zemědělství, protože klesá počet zaměstnanců v živočišné výrobě, která zaměstnává více osob než rostlinná výroba. Takže, nyní, v českém zemědělství je zaměstnáno na 95.000 osob.

Dále ukázal grafy vývoje zemědělské produkce. Přičemž uvedl, že, kvůli poklesu živočišné výroby, v rostlinné výrobě se přestaly pěstovat pícniny. Důsledkem je pokles kvality zemědělské půdy, neboť chybí organické hnojivo. Snižování okopanin vede rovněž i ke snížení počtu zaměstnanců v rostlinné výrobě.

Poté poznamenal, že pokles v živočišné výrobě má i vliv na situaci v agrárním zahraničním obchodě České republiky. Protože se již v našich potravinářských závodech nezpracovává tolik masa na masné výrobky, či mléka na mlékárenské výrobky, tím dochází k tomu, že například značná část našeho mléka se vyváží do zahraničí a odtud se k nám dováží zpracované mlékárenské výrobky. To má opět negativní vliv směrem do zaměstnanosti v zemědělství a potravinářském průmyslu.

České zemědělce negativně ovlivňuje cenová politika

Poté Martin Pýcha na grafech vysvětlil dopady cenové politiky na naše zemědělce. Mimo jiné konstatoval, že ceny zemědělců se od r. 1989 zvýšily dvakrát, ale inflace u nás narostla osmkrát! Takže, pokles cen zemědělských výrobků, vyvolává v českém zemědělství obrovské napětí. Zároveň poukázal na růst cen vstupů do zemědělství. Uvedl, že ceny zemědělců se, od r. 2004, to je od vstupu do EU, zvýšily o 31 %, ceny potravinářů jsou vyšší o 55 %, ceny vstupů do zemědělství se zvýšily o 67 %, přičemž spotřebitelské ceny potravin se zvýšily o 87 %. Načež inflace vzrostla o 90 %! Ten, kdo prohrává tento boj, je zemědělec, konstatoval.

I politické rozhodování ovlivňuje zemědělskou výrobu u nás!

Marin Pýcha poté osvětlil situaci, jak se mění struktura zemědělských podniků u nás. Uvedl, že největší počet zemědělců je do velikosti 50 hektarů. Ale, pokud jde o vyšší zemědělské výroby, cca 2000 velkých zemědělských podniků produkuje u nás 77 % objemu vyrobených potravin. Připomněl, že česká vláda, v duchu směrnice EU, navýšila podporu malým zemědělcům, na úkor středních a velkých, a to velmi výrazně. Zavedla tzv. redistributivní platbu, která v České republice je ve výši 23 % z určeného objemu dotací z EU, zatímco v jiných státech EU se pohybuje ve výši 10 až 12 %. To je rozdíl!

V této souvislosti poukázal na to, že český zemědělec se bez dotací neobejde. Bez dotací totiž není schopen dosahovat zisku. Bez dotací je české zemědělství ztrátové.

Jenže, podle předsedy zemědělského svazu, výrobu a produkci zemědělců neovlivňují jen ceny zemědělských komodit, ale i politické rozhodování, zejména v České republice.

Nastalo období skupování středních firem velkými!

Tím, že česká vláda tak výrazně přesouvá zemědělské dotace, zvýhodňuje určitou skupinu zemědělců na úkor ostatních. Proto také, tato politika české vlády, zejména redistributivní platba ve výši 23 %, byla hlavní příčinou protestů zemědělců v posledních dvou letech.

Martin Pýcha k tomu dále poznamenal, že v roce 2023 30 % zemědělců skončilo ve ztrátě. Naším zemědělcům nyní docházejí finanční rezervy. Nastává období, kdy, i díky této dotační politice české vlády, nastává u nás velké přeskupování zemědělského majetku. Zkrátka, velké společnosti, které mají zisky a kapitál i z jiných oblastí, mimo zemědělství, nyní skupují zejména střední zemědělské společnosti, a to za velmi levný peníz, jak k tomu poznamenal Martin Pýcha. Podle něho je střední třída našich zemědělců silně podkapitalizovaná, a u nás již pomalu končí.

Obrovský tlak na sociální dialog, KSVS pro rok 2023 neuzavřena

Ekonomická situace českých zemědělců se, podle Martina Pýchy, projevuje i v tom, že se tato negativní situace českých zemědělců se odráží i v sociálním dialogu.

Konstatoval, že právě z tohoto důvodu nebyli zemědělci schopni uzavřít s OSPZV-ASO ČR Kolektivní smlouvu vyššího stupně (KSVS) pro rok 2023, uznal, že požadavek odborů byl legitimní, neboť je u nás vysoká inflace, a odbory logicky chtějí, aby se zvýšily mzdy. Je to, podle něho, legitimní požadavek odborů. Ale zemědělci ho loni nemohli akceptovat. Letos již nastala jiná situace, a proto KSVS pro rok 2024 byla uzavřena v polovině letošního roku.

Sociální dialog ve firmě je klíčový pro její další růst!

Martin Pýcha poté hovořil o dalším vývoji kolektivního vyjednávání u nás s tím, že zároveň obhajoval názory zaměstnavatelů na současné změny v novele zákoníku práce, jak to připravně současná vládní koalice.

Načež prohlásil, že on, osobně, je zastáncem kolektivního vyjednávání, protože komunikace mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem je klíčová pro další úspěšný rozvoj firmy. Přičemž je jedno, zda jde o kolektivní smlouvu na úrovni podniku, či zda jde o KSVS v rámci hospodářského rezortu.

Stát by neměl garantovat zaručenou mzdu v nestátní sféře!

Pokud jde o současnou novelizaci zákoníku práce, Martin Pýcha, k otázce zrušení zaručené mzdy, řekl, že stát by neměl nazívat zaručenou mzdu v nestátní sféře. Stát ji totiž nemůže garantovat. Protože stát garantuje ekonomiku podniků, a to bez ohledu, jestli daný sektor prochází nějakou krizí či nikoliv. V tom mají zaměstnavatelé odlišný pohled než odbory, dodal.

Názor podnikatelů na výpověď bez udání důvodu!

Podle Martina Pýchy, pokud jde o výpověď bez udání důvodu, diskuse kolem ní je přehnaná. Je přesvědčen, že větší flexibilita zákoníku práce, jak je navržena v současné novele, kterou nyní projednává Poslanecká sněmovna, je správně.

Podle něho v České republice je ekonomika nezaměstnanost, i když, jak dále k tomu poznamenal, vývoj ekonomiky naznačuje, že se nízké nezaměstnanost, které hrozí, budou promítat i do vyšší nezaměstnanosti u nás.

Podle Martina Pýchy by se mohlo „*do kolektivních smluv, at již na úrovni podniku, či KSVS, zapracovat podle udání důvodu – pozn. red.), tak at jí tam zařadí. Nechme to na dohodě těchto dvou stran, nemusí to být v zákoníku práce, může to být v rámci kolektivního vyjednávání. Jsem přesvědčen, že kolektivní vyjednávání by mělo jít nad rámec zákoníku práce.“* Přičemž dodal, že odbory s ním asi nebudou souhlasit.

Poté ocenil větší flexibilitu zákoníku práce v tom smyslu, že to umožní kratší výpovědní dobu, delší zkušební dobu apod. „*Myslím si, že bychom mohli, sociální dialog v podnicích, i v celých rezortech, učinit tak, aby nebyl jednostranný, ale aby tam byly možnosti i pro zaměstnavatele, se specifiky v jednotlivých sektorech,*“ konstatoval.

Práce doma, náklady má nejen zaměstnanec, ale i zaměstnavatel

Poté se Martin Pýcha zmínil o práci na dálku, to je doma. Rozumí tomu tak, že zaměstnanec, který pracuje doma, má vyšší náklady. Přičemž připomněl, že, v tomto případě, již nemá náklady na dopravu. Ale, poté uvedl, že vyšší náklady má nejen zaměstnanec, ale i zaměstnavatel. Vždyt zaměstnanec se musí topit, svítit apod. Dodal, že stejné náklady jsou osobní kanceláře, které jsou obsazeny, jako i atd. Dále poznamenal, že v sektoru zemědělství, je možnost, pracovat na dálku, velmi nízká. Ovšem, podle něho, tyto otázky nejsou jen jednostrannou záležitostí, je třeba je vidět z obou stran.

Představeno bylo i několik odborných studií

V představení odborné studie „**Efektivní zapojení odborových organizací v rámci kolektivního vyjednávání při eliminaci negativních dopadů ekonomické krize na sociální smír**“ vystoupil **Jaroslav Stránský**, odborník na pracovní právo, který se zabýval doporučeními, jak mají postupovat odborové organizace v základních oblastech, které nesměrně zajímají zaměstnance, to je v otázkách rozvážání pracovního poměru, zejména při hromadných výpovědích, dále spravedlivého odměňování zaměstnanců a flexibilních forem zaměstnávání, zejména práce na dálku.

Následovaly další odborné studie, se kterými vystoupili: **Marcel Navrátil** se studii „**Dopady klimatické změny na kvalitu práce**“, **Jan Horecký** se studii „**Rizika dopadů ekonomické krize na sociální smír a možnosti řešení se studii kolektivního vyjednávání**“, **Jana Váhová** z Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí se studii „**Význam kolektivního vyjednávání v oblasti mzdového vývoje a sjednávání podmínek pracovní doby**“.

Posledním řečníkem byl **Josef Mauer**, vedoucí organizačního oddělení a manažera pro střední a východní Evropu ETF (Evropská federace pracovníků v dopravě), který uvedl, že tato evropská federace v dopravě sdružuje přes 200 organizací z 38 zemí, a to nejen Evropské unie, ale i dalších zemí střední a východní Evropy. Ve svém vystoupení hovořil o současných problémech v letecké, námořní a silniční dopravě.

K vystoupení těchto řečníků v odborné části konference můžeme dodat, že jejich vystoupení můžete zpětně shlédnout, otevřete-li si portál Odbory.info, či web ASO.

Konference se zúčastnili i odboráři ze zahraničí

Dále musíme uvést, že v rámci této mezinárodní konference, se jí zúčastnili odboráři ze sesterských odborových svazů z Polska, Slovenska a Maďarska. Němečtí odboráři byli omluveni, kvůli jejich účasti na velmi významné vnitroněmecké odborářské akci. Musíme rovněž dodat, že z těchto zahraničních hostů patřil k nejvýznamnější **Kristján Bragason**, generální tajemník EFFZ (Evropská federace odborových svazů pracovníků v zemědělství, potravinářství a turismu). Přirozeně, že konference se vysílala i do zahraničí, aby jí mohli sledovat odboráři v řadě evropských zemí.

Závěr konference patřil Bohumíru Dufkovi, který ocenil její význam pro další činnost odborů, a zároveň sdělil, že 27. prosince se bude konat druhá část této konference, na níž by již měly být prezentována doporučení pro odborové organizace, které se týkají „**Rizika dopadů ekonomické krize na sociální smír, z pohledu zaměstnanců**“.

Registraci uživatel získá přístup k exkluzivním informacím.

Registrace | **Přihlášení**Hledat

Neděle Pondělí Úterý

13 °C 13 °C 17 °C

Předpověď počasí

celostátní konference Asociace samostatných odborů [> Videorearch](#)**NYNÍ NA Google Play****f** Asociace samostatných odborů**Mezinárodní konference**
Asociace samostatných odborů**12. září 2024**